

**AĞUSTOS 2015 VE ÖNCESİ TARİH BASKILI
GENEL UYGARLIK TARİHİ
DERS KİTABINA İLİŞKİN DÜZELTME CETVELİ**

- 1- **1. Ünite 6. sayfa bulunan “Genel Hatları ile Eski Mezopotamya Tarihi” başlığının altındaki 1. ve 2. paragraf aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.**

Mezopotamya’da Paleolitik Çağ’dan (Eski Taş Çağı) (MÖ. 1.100.000-12.000) itibaren insanlar yaşamaya başlamıştır. Bu çağ Alt, Orta ve Üst olarak üç evreye ayrılmaktadır. Alt Paleolitik Çağ’da Afrika’da ortaya çıktıktan sonra 1.5 milyon yıl önce dünyanın çeşitli yerlerine dağılan Homo erectus türü Mezopotamya’da yaşayan ilk insan türüdür. Bu insanlara ait el baltası olarak da adlandırılan kesmek, kırmak, kazımak gibi işlerde kullanılan armut biçimindeki taş aletlere Kuzey Mezopotamya’da Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Batman ve Kuzey Suriye’de rastlanmıştır. Homo erectus insanları mağara, kaya sığınağı, ağaç kovuğu, çadır ve kulübe tipindeki barınaklarda yaşamışlar, avcılık ve toplayıcılık yapmışlardır. Günümüzden 200.000 yıl önce ortaya çıkan Homo neanderthalensis türü insanlar da avcılık ve toplayıcılık yapmışlardır. Ölüsünü gömen ilk insanlar olan neanderthallere ait ilk gömü Kuzey Irak’ta Şanidar Mağarası’nda bulunmuştur. Cenin pozisyonunda gömülen ölünün yanına şifalı bitkiler konulmuştur. Homo sapiens türü insanlar Üst Paleolitik Çağ’da Kuzey Mezopotamya’da 25-30 kişilik gruplar halinde mağara, kaya sığınağı yanında ağaç dalları ve postlarla yaptıkları çadır tipinde basit barınaklarda oturmuşlardır. Çakmaktaşı ve obsidiyen aletler ve kemik deliciler yapmışlardır. Yoğun avcılık ve toplayıcılıkla yaşamlarını sürdüren bu insanlar da ölümlerini gömmüşlerdir.

Yaklaşık olarak MÖ. 12.000 yıllarında Son Buzul Çağı’nın sona ermesi ile Mezopotamya iklimi yumuşamış, bitki ve hayvan türleri çoğalmıştır. MÖ. 12000-10.000 yılları arasındaki dönem Epipaleolitik Çağ/Orta Taş Çağı olarak adlandırılmaktadır. Zağros dağlarının batı yamaçları, Kuzey Mezopotamya’nın Türkiye sınırındaki dağlık bölgesi ve Akdeniz kıyılarında avcılık ve toplayıcılıkla geçinen homo sapiens tür insanlar yaşamaktaydılar. Bu çağda mikrolit adı verilen minik taş aletler ortaya çıkmıştır. Çakmaktaşı ve obsidiyenden yapılan bu minik taş aletler boynuz veya ahşap bir sap üzerine dizilerek bileşik aletler yapılmıştır. Orta Taş Çağı’nda ok ve yay kullanımı gelişmiş, köpek ilk defa evcilleştirilmiştir. Kuzeybatı Zağroslarda siyah volkanik cam olan obsidiyen ticaretini yapan Zarzi kültürü görülür. Bu kültürün en iyi tanımlandığı yer Şanidar Mağarası’dır.

- 2- **1. Ünite 7. sayfa 2. paragraf aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.**

MÖ. 7. binyılın sonlarından MÖ. 6. binyılın ilk yarısına kadar yeni çanak çömlek tarzları ve boyama teknikleri gelişti Kuzey Mezopotamya’daki yerleşme yerlerinden isimlerini alan boyalı çanak çömlek kültürleri Hassuna Kültürü ve Samarra Kültürü Mezopotamya’nın neolitik kültürlerini temsil eder. Kalkolitik Çağ’da (Bakır Taş Çağı) MÖ. 5600’ de Kuzey Mezopotamya’da Hassuna Kültürü’nün yerini Halaf Kültürü (MÖ. 5600-5000) aldı. Halaf Dönemi’nde insanlar tholos adı verilen ev tiplerini kullanmışlardır. Halaf Kültürü’nün bir başka özelliği zarif boya bezemeli çanak çömlekleridir. Geometrik bezemeler yanında, insan ve hayvan motifleri de kullanılmıştır. Bu kültür Zagros Dağları ile Akdeniz arasında kalan tüm Kuzey Irak, Kuzey Suriye ve Güneydoğu Anadolu’ya yayılmıştır.

- 3- **1. Ünite 7. sayfa 4. paragraf aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.**

Bölgenin bir sonraki evresi Uruk Dönemi (MÖ. 4000- 3100)’dir. Bu dönemde güneydeki kentler büyük oranda gelişmiştir. Nüfusları artmış, sulu tarım ile daha fazla ürün elde edilmeye başlanmıştır; maden, taş ve kereste gibi ihtiyaçları uzak bölgelerden ticaretle getirtilmiştir. Belli bir iş kolunda uzmanlaşmış zanaatkarlar ortaya çıkmıştır. Çömlekçi atölyelerinin seri üretime geçtikleri ve üretilen malların uzak ülkelere pazarlandığı görülür. Neolitik Çağ’dan beri kullanılan baskı mühür geleneği yerini silindir mühür tipine bırakmıştır. Güney Mezopotamya’nın nüfusları hızla artan kentlerinde yönetici sınıfın tapınaklarda biriktirdiği ve buradan dağıtılan ürünlerin miktarı arttıkça bunları kaydetmek için basit işaretler, sayılar ve listeler ihtiyacı karşılamamıştır. Uruk döneminin sonlarına doğru MÖ. 3200 yıllarında yazı icat edilir ve en erken yazılı belgeler ortaya çıkar.

- 4- **1. Ünite 4. sayfada bulunan “Yeni Babil Devleti (MÖ. 612-539)” başlığının adı “Yeni Babil Devleti (MÖ. 625-539)” olarak düzeltilmiştir. Konu açıklamasında bulunan “(MÖ. 612-539)” ifadesi “(MÖ. 625-539)” olarak düzeltilmiştir.**

- 5- **1. Ünite 24. sayfada ilk paragraf aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.**

3. Sülale’den itibaren krallar için büyük mastabalar yapılmıştır. Firavun Coser’in ünlü basamaklı piramidi kral mezarlarının ilk anıtsal örneğidir. Mimar İmhotep, taştan bir mastabanın üzerine bir diğerini yerleştirerek basamaklı piramidi inşa etmiştir. Bu piramitte gömü odası, toprak hizasının altındadır. Mısır firavunları MÖ.

2630 ile MÖ. 1640 yılları arasında kendilerine piramit biçiminde mezarlar yaptırmışlardır. Bu tipte büyük mezar anıtları, firavunların ölümlerinden çok önce yapılmaya başlanmaktaydı. Piramitlerin iki ana türü vardı: Basamaklı piramitler ve Gerçek piramitler. Gerçek piramitler 4. Sülale'den itibaren yapılmaya başlanmıştır. Bunlar basamaklı piramitlerin gelişmesi sonucu ortaya çıkmışlardır. Basamaklı piramitten, gerçek piramit mezar anıtlarına geçiş, 4. Sülale'nin ilk firavunu Snefru'nun Memfis'in 50 km kuzeyindeki Meidum'da ve Dahşur'da yaptırdığı piramit mezarlarda görülebilmektedir. Meidum'daki piramidin üst kısmı eğimi azaltılarak bitirilebildiğinden bu piramit eğik olmuş ve Eğri Piramit olarak adlandırılmıştır. Snefru daha sonra Dahşur'da ilk gerçek piramit olan Kızıl Piramidi inşa ettirmiştir. Snefru'nun oğlu olan Keops, Gize platosunda kendisi için en büyük piramidi inşa ettirmiştir. Bu piramidin yanında yer alan oğlu Kefren ve Mikerinos'a ait piramitler daha küçük boyutlardadır. Söz konusu piramit mezarlar taştan inşa edilmişlerdir. Antik dünyanın 7 harikasından biri olan Keops Piramidi'nin kenar uzunluğu 230 m, yüksekliği 146 m'dir. Her üç piramit de Eskiçağ'da soyulmuştur.

6- 1. Ünite 29. sayfa "2. Amaç" 2. paragraf aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Mezopotamya'da Paleolitik Çağ'dan (Eski Taş Çağı) (MÖ. 1.100.000-12.000) itibaren insanlar yaşamaya başlamıştır. Bu çağa ait taş aletlere Kuzey Mezopotamya'da Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Batman ve Kuzey Suriye'de rastlanmıştır. 12000-10.000 yılları arasındaki Epipaleolitik Çağ'da (Orta Taş Çağı) iklim ılımanlaşmış bitki ve hayvan türleri çoğalmıştır. Hassuna, Samarra, Halaf ve Ubeyd Mezopotamya'nın Neolitik ve Kalkolitik çağlardaki önemli kültürlerdir.

7- 1. Ünite 29. sağ sütun 9. paargrafta bulunan "(MÖ. 612-539)" ifadesi "(MÖ. 625-539)" olarak düzeltilmiştir.

8- 1. Ünite 34. sayfa "Sıra Sizde 1 Yanıtı" aşağıdaki şekilde düzeltilmiştir.

Paleolitik çağ insanlarına ait taş aletlere Kuzey Mezopotamya'da Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Batman ve Kuzey Suriye'de rastlanmıştır. Şanidar Mağarası bir diğer önemli yaşam alanıdır.